

Notă informativă

la proiectul de Hotărîre a Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică privind modificarea și completarea unor hotărîri ale Consiliului de administrație al ANRE

Proiectul de Hotărîre a Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică privind modificarea și completarea unor hotărîri ale Consiliului de administrație al ANRE, și anume modificarea și completarea: *Metodologiilor de calculare, aprobare și ajustare a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice și a tarifelor reglementate de furnizare a energiei electrice*, aprobate prin Hotărîrea Consiliului de administrație al ANRE nr. 497 din 20 decembrie 2012 și a *Metodologiei de calculare și aplicare a tarifelor reglementate la gazele naturale*, aprobate prin Hotărîrea Consiliului de administrație al ANRE nr. 678 din 22 august 2014, a fost elaborat în scopul eliminării divergențelor care reiese din Legea 107/27.05.2016 cu privire la energie electrică și Legea 108/27.05.2016 cu privire la gazele naturale, uniformizarea metodologiilor tarifare în scopul aplicării unor abordări unice în sectorul reglementat.

Temei juridic și argumentarea:

În conformitate cu prevederile art. 96 alin. (21) din Legea 107/27.05.2016 cu privire la energia electrică și art. 114 alin. (20) din Legea 108/27.05.2016 cu privire la gazele naturale – Metodologiile de calculare a prețurilor și a tarifelor reglementate în vigoare la momentul intrării în vigoare a prezentelor legi **vor fi revizuite de Agenție**.

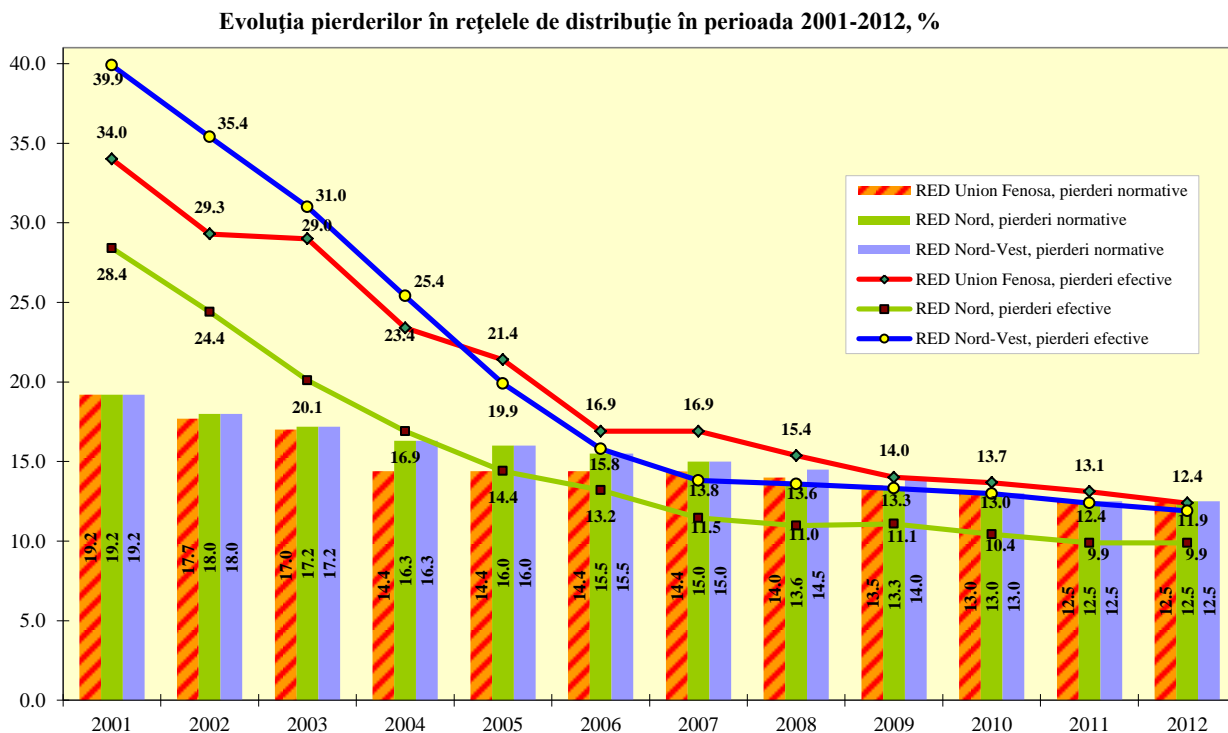
De asemenea Metodologiile tarifare trebuie să contribuie la furnizarea fiabilă a energiei electrice și gazelor naturale către consumatori, cu cheltuieli minime și cu utilizarea eficientă a obiectelor sistemului electroenergetic și al gazelor naturale, inclusiv a capacităților de producție.

Modificarea și completarea Metodologiei de calculare, aprobare și ajustare a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice

Prin proiectul de Hotărre se propune asigurarea concordanței cu prevederile art. 87, alin. (3) din Legea 107/27.05.2016 cu privire la energia electrică, care indică că, activele cheltuielilor privind amortizarea immobilizărilor corporale și necorporale să nu fie depreciate mai mult de o dată în scopuri tarifare; nivelul consumului tehnologic și pierderilor de energie electrică din rețelele electrice de distribuție nu-l va depăși pe cel efectiv înregistrat în anul precedent; impune condiții de utilizare a costurilor privind amortizarea immobilizărilor corporale și necorporale, a costurilor materiale, de întreținere și de exploatare și modul de includere a acestor costuri în prețurile și în tarifele reglementate, în cazul utilizării lor în alte scopuri sau în cazul neutilizării lor.

În figura de mai jos este prezentată evoluția pierderilor efective de energie electrică și a pierderilor normative aprobate în scopuri tarifare. De remarcat, că în

perioada precedentă de reglementare s-a constat o reducere continuă a pierderilor efective în rețelele de distribuție (inclusiv în anul 2013 s-au înregistrat pierderi efective mai mici în comparație cu pierderile înregistrate în anii precedenți)

Astfel, în vederea implementării prevederilor art. 87, alin. (3), lit. a) din Legea cu privire la energia electrică, urmează a fi modificat modul în care sunt determinate și admise în scopuri tarifare valorile consumului tehnologic și a pierderilor tehnice de energie electrică în rețelele de distribuție pe perioada de valabilitate a Metodologiei. În acest scop, în contextul prevederilor menționate, valorile consumului tehnologic și a pierderilor tehnice de energie electrică în rețelele electrice de distribuție admise în scopuri tarifare urmează a fi aprobate anual, acestea fiind determinate de valoarea minimă dintre consumul tehnologic și pierderile tehnice de energie electrică efective înregistrate în anul precedent și consumul tehnologic și pierderile tehnice de energie electrică aprobate de Agenție conform rezultatelor anului 2012 (Hotărârea ANRE nr. 698 din 20.10.2014, cu modificările și completările ulterioare).

Aplicarea mecanismului respectiv va duce la micșorarea costurilor aferente consumului tehnologic și a pierderilor tehnice de energie electrică care sunt luate în considerație la determinarea tarifelor pentru activitatea de distribuție a energiei electrice, asigurând în același timp, recuperarea costurilor reale și justificate pe care le suportă operatorii sistemelor de distribuție în legătură cu achiziționarea cantităților de energie electrică pentru acoperirea consumului tehnologic și a pierderilor tehnice respective.

De asemenea, se propune reducerea ratei lipsite de risc a Republicii Moldova de la 9% la 6,75% și reducerea primei de risc a pieței de la 7,06% la 3,09% prin utilizarea datelor de la compartimentul Stocks-T. Bonds la determinarea primei de risc a pieței, în scopul aducerii Metodologiei în concordanță cu prevederile altor metodologii tarifare, inclusiv Metodologia de calculare, aprobare și aplicare a tarifelor la gazele naturale, întrucât la stabilirea ratei lipsite de risc și riscului țării trebuie aplicate același abordări.

Conform proiectului de modificare și completare a Metodologiei de calculare, aprobare și ajustare a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice se prevede de a fi aplicată rata lipsită de risc a Republicii Moldova egală cu 6,75 % în cazul când rata de risc a Republicii Moldova publicată de DAMODARAN este mai mare decât acest nivel, față de cea care este prevăzută în Metodologia în vigoare de 9,0 %.

Valoarea ratei de risc a Republicii Moldova corespunde calificării B 3 iar valoarea de 6,75 % corespunde țărilor cu o calificare de acreditare B 1 superioară pe care o are Moldova în prezent. Or, în ultimii ani rata de risc a Republicii Moldova publicată de DAMODARAN a fost cuprinsă între 9 și 18 % (în anii 2003-2006, 2010 – 11,25 %; în 2007, 2008, 2011-2013 – 9,0 %; în 2009 – 18,0 %; în 2014 – 9,75 %), astfel, despre un trend ascendent sau de diminuare este dificil de vorbit. Totodată, de notat, că în perioada specificată de timp, plafonul stabilit în toate metodologiile tarifare (inclusiv metodologia precedentă de calculare a tarifelor la distribuția energiei electrice) a fost de 6,75 %, o valoare suficientă ce reprezintă adecvat realitățile Republicii Moldova și permite determinarea unei rate rezonabile a costului mediu ponderat al capitalului. De asemenea, este important de menționat că activitatea de distribuție a energiei electrice este o activitate reglementată, care este desfășurată numai de către un titular de licență în limitele teritoriului autorizat, la ajustarea tarifelor se iau în considerație devierile tarifare din anul precedent, activitatea de distribuție a energiei electrice nu este o activitate care se desfășoară pe o piață concurențială și să aplicăm cea mai mare rată de risc considerând că activitatea de distribuție a energiei electrice este o activitate ce se desfășoară în baza concurenței nu este justificat.

În același timp, cu referință la prima de risc caracteristică pieței, deoarece rata lipsită de risc utilizată la calculul costului mediu ponderat al capitalului (WACC) este egală cu media anului precedent a bonurilor de trezorerie a SUA cu maturitatea de 10 ani, publicată de Trezoreria SUA, la determinarea primei de risc a pieței urmează a fi utilizate datele de la compartimentul Stocks-T. Bonds care, la fel, au o maturitate de 10 ani, Stocks-T. Bills fiind utilizat pentru perioade scurte de timp, 3 luni.

De menționat că alte țări din Europa și din regiune, se aplică următoarele valori ale WACC pentru activitatea de distribuție a energiei electrice : România 7,7% (2015); Ungaria 6,23% (2013); Polonia 5,68% (2016), Estonia 6,76% (2013); Lituania 4,94% (2017); Croația 5,67% (2013); Serbia 4,87% (2016); Turcia 12,66% (2015); Georgia 13,54% (2015); Slovacia 6,08% (2015).

Totodată, se propune optimizarea structurii capitalului utilizat în activitatea de investiții a operatorilor rețelelor electrice de distribuție. În conformitate cu practica de reglementare din SUA și țările UE la majoritatea întreprinderilor reglementate cea mai răspândită structura a capitalului utilizată la calculul ratei de rentabilitate conform metodei WACC este de 50% capital propriu și 50% capital împrumutat. Astfel, aplicării unei ponderi mai mari pentru capitalul propriu (65%) decât pentru cel împrumutat (35%) nu este rațională și contravine practicii internaționale cauzând majorarea cuantumului rentabilității.

Proiectul prezentat va impune utilizarea costurilor prevăzute în tarif în măsură deplină.

Modificarea și completarea Metodologiei de calculare, aprobare și ajustare a tarifelor reglementate de furnizare a energiei electrice

Prin proiectul de Hotărâre se propune asigurarea concordanței cu prevederile art.87, alin. (3) lit. g) din Legea 107/27.05.2016 cu privire la energia electrică, care modifică condițiile de solicitare a actualizării tarifelor în decursul anului, și anume majorarea cuantumului devierii de la 1,0% la 5,0% din costul anual de distribuție și furnizare a energiei electrice stabilit în tarife.

Întru asigurarea abordării unice în sectoarele reglementate se propune actualizarea consumurilor aferente remunerării muncii reieșind din cuantumul minim garantat revăzut.

Proiectul prezentat conține și alte modificări de concretizare în scopul evitării interpretărilor confuze.

Metodologia de calculare și aplicare a tarifelor reglementate la gazele naturale

Prin proiectul de Hotărâre se propune optimizarea structurii capitalului utilizat în activitatea de investiții a operatorilor rețelelor de distribuție și transport. În conformitate cu practica de reglementare din SUA și țările UE la majoritatea întreprinderilor reglementate cea mai răspândită structură a capitalului utilizată la calculul ratei de rentabilitate conform metodei WACC este de 50% capital propriu și 50% capital împrumutat. Astfel, aplicării unei ponderi mai mari pentru capitalul propriu (65%) decât pentru cel împrumutat (35%) nu este rațională și contravine practicii internaționale cauzând majorarea cuantumului rentabilității.

Locul proiectului în sistemul actelor normative. Având în vedere conținutul și specificul de reglementare a proiectului, acesta se încadrează în categoria actelor normative de reglementare și este elaborat în conformitate cu Legea 317/18.07.2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale.

Efectul social al proiectului. Implementarea modificărilor propuse va genera o micșorare a costului mediu ponderat al capitalului (WACC) cu circa 4 puncte procentuale. Totodată, de notat, că modificarea WACC-ului cu un punct procentual semnifică modificarea tarifului cu circa 34 mil. lei sau 1,3 bani/kWh pentru RED

Union Fenosa; circa 5,6 mil. lei sau circa 1 ban/kWh pentru RED Nord și 2,5 mil. lei sau 0,8 bani/kWh pentru RED Nord-Vest.

Fundamentarea economico-financiară. Implementarea prezentului proiect nu va necesita surse financiare suplimentare.